

De Bonkelaar

Nummer 65

Gelderland, 5 september 2022

Beste molenaars,

Voor jullie ligt de vierde editie van de Bonkelaar van 2022, met hierin molengerelateerde activiteiten en mededelingen. Veel leesplezier en graag tot ziens op een van onze activiteiten!

NAJAARSEXCURSIE NAAR ROTTERDAM EN SCHIEDAM ZATERDAG 24 SEPTEMBER 2022

Onze najaarsexcursie van zaterdag 24 september a.s. brengt ons naar de provincie Zuid-Holland en meer specifiek naar Rotterdam-Kralingen en Schiedam. We starten aan de Kralingse plas in Rotterdam. Vanaf 09:30 uur zijn we welkom op snuifmolen De Ster. In deze molen worden wij door Jan Bakker ontvangen met een kopje koffie of thee met daarbij een stuk koek. Hier krijgen we eerst een korte uitleg over de geschiedenis en werking van deze snuif- en specerijmolens. Vervolgens splitsen we de groep op in tweeën (max. 30 personen per groep) en gaan we zowel De Ster als snuifmolen De Lelie van binnen bekijken.

Vroeger stonden in en om Rotterdam overigens veel meer molens. Zo moeten er rond 1900 vanuit De Ster meer dan 150 molens zichtbaar geweest zijn. Ten noordwesten stonden meer dan 70 grote poldermolens die de polders langs de Rotte droog hielden, en in de richting van het centrum stonden de stadskorenmolens. Verder hebben aan de Kralingse Plas meerdere molens gestaan. Daarvan zijn er nog maar twee over: De Ster en De Lelie.

De eerste vermelding van De Ster is in een testament uit 1830. De molen is dan in gebruik als korenmolen en heet De Nieuwe Star, later De Ster genoemd. In 1865 brandt De Ster af. Met onderdelen van de Rijswijkse snuifmolen De Stier werd De Ster herbouwd en ingericht als snuif- en specerijmolen. De molen bleef zo in bedrijf totdat deze in 1962 weer afbrandde. De molen werd opnieuw herbouwd en wordt sindsdien gebruikt als werkend museum.

Het precieze bouwjaar van de Lelie is onbekend, een eerste vermelding dateert van 1777. Een andere bron meldt 1740. Volgens overlevering stond de molen eerst nog bij het Laantje van Nooitgedacht ongeveer 1 kilometer verderop en

hoorde bij de Kralingse katoendrukkerij Non Plus Ultra en werd gebruikt bij het wassen van katoen. De molen heette toen De Ezel. In 1840 werd de molen naar de huidige plaats overgebracht.

De Ster en De Lelie zijn meer dan een eeuw eigendom geweest van de familie Hioolen. In 1916 worden de molens onteigend door de gemeente Rotterdam en de familie Hioolen vertrekt naar Wageningen. Eind 2016 zijn De Ster en De Lelie door de gemeente Rotterdam overgedragen aan Stadsherstel Historisch Rotterdam N.V.

Vanuit Rotterdam-Kralingen vertrekken we om 11:15 naar Schiedam, waar we de groep opnieuw opsplitsen in tweeën (à 30 personen). De eerste groep vertrekt aldaar naar de Walvisch, de tweede groep naar de Vrijheid (11:45 – 13:00). Om 13:00 zal onze lunch worden gereserveerd in

molen De Noord in Schiedam, aan de Noordvest 38. De huidige Molen De Noord is gebouwd in 1803. De molens in Schiedam zijn van oudsher brandersmolens die gebruikt werden voor het malen van verschillende soorten graan en mout voor de vele branderijen en distilleerderijen in de stad. Begin 20^e eeuw wordt in de molen veevoeder gemalen en tarwemeel voor de bakkers. Vanaf de jaren '30 wordt geen gebruik meer gemaakt van windaandrijving nadat een dieselmotor is geplaatst. Dit leidt in 1937 uiteindelijk tot ont-takeling: kap, wiekenkruis, staartwerk en balie worden verwijderd, zodat een peperbus overblijft. In de oorlogsjaren dient een hokje op De Noord als uitkijkpost voor de Duitsers, maar de molen speelt tegelijkertijd ook een rol in het verzet.

Na de oorlog koopt de gemeente Schiedam de romp met de bedoeling om weer een maalvaardige molen te realiseren. De eerste fase van restauratie rond 1962 richt zich op de kap, het staartwerk, het wiekenkruis en de stelling. Begin jaren '70 kan eindelijk graan op de wind gemalen worden. Spoedig na de restauratie wordt in de molen een proeflokaal geopend dat in de loop der jaren uitgroeit tot een uitstekend restaurant. Leuk weetje: molen De Noord is de hoogste molen van Nederland en zelfs ter wereld! Het puntje van de bovenste wiek meet 44,8 meter en dat is één decimeter meer dan zijn buurmolen, molen De Vrijheid.

Na de lunch zal om 14:00 de eerste groep molen De Vrijheid gaan bezoeken, de tweede groep gaat naar de Walvisch. De naam 'De Vrijheid' werd door de opdrachtgevers tijdens de bouw in 1785 aan deze imposante molen gegeven. De naam verwijst naar de vrijheidsstrijd van de Amerikaanse kolonisten tegen het Britse wereldrijk, uit sympathie voor en solidariteit met de toen nog jonge Verenigde Staten van Amerika. Dat land had zich net losgemaakt van Engeland. Op de molen kan je nog steeds de gevelsteen zien die 'De Vrijheid' symboliseert met Pallas Athena, de godin van strijd en vrede.

Omdat deze molen nog dagelijks in bedrijf is voor het malen van diverse soorten graan, is deze (buiten Nationale Molendag in mei) normaal niet te bezoeken. Een unieke kans van molenaar Theo de Rooij om molen De Vrijheid in Schiedam te bezoeken lieten wij natuurlijk niet aan ons voorbij gaan!

Tot de kap is de molen 33 meter hoog en opgebouwd uit zeven verschillende zolders. Elke zolder heeft zijn eigen functie. De begane grond wordt ook wel de Expeditieruimte genoemd. Hier wordt het graan afgeleverd voor de productie, maar staan ook de meelzakken en het meel dat klaar staan voor transport naar afnemers. De verschillende zolders zijn te bereiken via steile houten trappen, die mooie gebruikssporen hebben door het vele beklimmen met klompen. Op de eerste zolder staan de graansilo's, paktafel en mengketel. Hier worden meelzakken handmatig afgewogen en afgevuld met meel. Op de tweede en derde zolder staan nog meer graansilo's en apparatuur, zoals een speciale builmachine om bloem mee te maken. Het diverse aanbod van de molen is verkrijgbaar in Molenwinkel de Walvisch (zie onderstaand). Veel mensen kopen hier producten voor het thuisbakken. Naast het leveren van meelproducten aan de molenwinkel wordt er ook speciaal gemaald voor branderijen, bakkers, horeca, retail en groothandels.

De vierde zolder is de eigenlijke 'werkvloer' van de molenaar. Hier bevinden zich zowel drie koppels maalstenen en de maalbakken en kan de molenaar op de stelling komen. De houten stelling wordt in regio Rijnmond ook wel 'balie' genoemd. Vanaf de balie of stelling heb je een prachtig uitzicht over de binnenstad van Schiedam én kan je een aantal van de andere molens zien, waaronder de Kameel, Nieuwe Palmboom, De Noord, De Drie Koornbloemen en De Walvisch. Vanaf de vijfde zolder, de luizolder, wordt via de houten bakken het graan de maalstenen ingestort. Vroeger werden de zakken graan door (jonge) knechten naar boven gehesen met het luiwerk. Inmiddels gaat dat op een moderne manier met een jakobs ladder en schroeven. Op de laatste twee zolders kom je in de kap. Uniek aan De Vrijheid is dat de zeer korte bovenas van de fa. Nolet de op één na oudste nog functionerende in Nederland is en de oudste gedateerde, uit 1838.

Molen de Walvisch is gebouwd in 1794 en is vernoemd naar de nabijgelegen Walvischsteeg, die bij dit monument eindigt. De naam van dit straatje bepaalde dus de molenaar en niet andersom!

De Walvisch heeft in zijn bestaan nogal eens schade opgelopen door natuurgeweld of brand. In september 1826 raakte de molen, net als onder andere De Drie Koornbloemen en De Vrijheid beschadigd door een hevige rukwind. In ok-

tober 1863 verloor de molen een deel van het hekwerk tijdens een storm. Op 22 augustus 1892 slaat de bliksem in, maar hierbij ontstond geen brand en bleef de molenaar op wonderbaarlijke wijze ongedeerd. In april 1900 werd een roede door storm beschadigd en daarna vervangen.

Vanaf augustus 1928 is de in slechte staat verkerende molen aangekocht door de Hollandsche Molen en sindsdien verhuurd aan diverse molenaars voor het malen van graan. Op 9 december 1938 ontstond brand in de molen. Kordaat optreden van de brandweer voorkwam dat de molen helemaal uitbrandde: alleen de vier onderste zolders raakten zwaar beschadigd. Enkele dagen later bleek dat de toenmalige huurder de brand zelf had gesticht. De schade kon snel worden gerepareerd.

In 1982 kocht de gemeente Schiedam De Walvisch voor het symbolische bedrag van 1 gulden aan. Op dat moment stond de molen stil vanwege het slechte bovenwiel, die in 1983 is vervangen. Het oude wiel staat sindsdien los opgesteld in molen De Noord.

Rond 1986 is het volledige metselwerk hersteld, zo werden zowel het voegwerk als een gedeelte van de bakstenen grotendeels vernieuwd. In oktober 1994 en 1995 volgde een nieuw wiekenkruis, waarbij een oude Potroede uit 1900 is vervangen. Het wiekenkruis werd meteen 'origineel Schiedams' opgehekt, dus met scheerhouten aan de toppen en verlengde zwichtlatten. Nauwelijks hersteld volgde in de nacht van 14 februari 1996 een verwoestende brand, waarschijnlijk veroorzaakt door kortsluiting op de tweede zolder. Wat in 1938 nog uitbleef, gebeurde nu wel: een onvervalste 'backdraft' zorgde ervoor dat het vuur zich in zeer korte tijd van beneden naar boven verspreidde. De Walvisch brandde volledig uit, het wiekenkruis bleef op de bovenkant van de romp hangen.

Door vele inzamelingsacties van de Schiedamse bevolking en daarbuiten, kon in 1996 al gestart worden met de restauratie. Eerst werd het aangetaste metselwerk hersteld, welke door de hitte en het blussen op verschillende plaatsen was gebarsten. De restauratiewerkplaats Schiedam slaagde erin om de molen op een dusdanige wijze te restaureren, dat het niet makkelijk is om een foto van voor of na de brand in 1996 te kunnen onderscheiden! De oude Nolet-as, die tijdens de brand heel is gebleven, is afgekeurd en vervangen door een nieuw exemplaar met de originele plaat van de oude as. Aanvankelijk werd de molen in 1998 weer draaivaardig opgeleverd, waarna binnen enkele jaren de molen weer maalvaardig was en hier veel werd gemalen.

Sinds februari 2018 is molen De Walvisch de nieuwe museummolen van Schiedam geworden, daarvoor was dat De Nieuwe Palmboom sinds 1992. Hoewel de molen maalvaardig is gebleven, wordt geen meel voor consumptie meer gemalen, dat gebeurt alleen nog op molen De Vrijheid. Vrijwillige molenaars draaien meerdere dagen per week wel met deze molen. Op de begane grond en de 1^e zolder is [de molenwinkel](#) gevestigd, waar je allerlei heerlijke meelproducten kunt kopen om mee te bakken!

Vanuit de binnenstad rijden we vervolgens rond 15:15 naar de Babbersmolen, aan de westkant van de stad.

De Babbersmolen is gelegen aan de Poldervaart in het volkstuintencomplex "De Vijfsluizen". Het is een uniek stukje cultuurlandschap waar je je echt 100 jaar terug waant in het oude Delflandse polderlandschap. De molen is gebouwd in 1710 als stenen opvolger van een houten poldermolen die hier al eeuwenlang de Babberspolder bemaalde. Het is de oudste nog bestaande stenen poldermolen van Nederland.

Oorspronkelijk was de Babbersmolen een grondzeiler. Door de aanleg van de spoordijk van Rotterdam naar Hoek van Holland werd de windvang echter ernstig belemmerd. Om dit op te lossen, is de molen in 1888 drie meter verhoogd en voorzien van een stelling zodat de molenaar de molen kan bedienen.

In 1924 wordt de molen geheel onttakeld en blijft alleen de romp staan. Vanaf dat moment wordt het scheprad aangedreven door een motor, die op de begane grond in de molenaarswoning wordt geplaatst. Het gezin kon hier niet meer wonen en naast de molen verrees een kleine stenen woning, op de plaats waar nu het terras is. De restanten van de buitenmuren zijn nu zitbanken geworden.

In die jaren prijkt een reclame van Quaker Oats op de molen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog moet het lachende gezicht van de Quaker worden overgekalkt. De Duitsers beschouwen de Quaker als symbool van de vijand. Tot 1955 is de molen nog actief als watergemaal. Daarna wordt dit overgenomen door andere elektrische gemalen in de omgeving. De Babbersmolen wordt in de jaren '70 door de gemeente Schiedam gekocht. In goede staat is de molenaarromp dan niet meer. In 1980 wordt de molen het onderkomen van het vogelasiel van de Koninklijke Natuurhistorische Vereniging, afdeling Waterweg Noord (KNNV).

Vanaf 2003 werd Stichting De Schiedamse Molens eigenaar van de romp en waterlopen van de molen en kon een begin worden gemaakt met de restauratie tot volledig bedrijfsvaardige watermolen. Sinds 2013

draaien de wieken weer regelmatig. Er is een grote wens om de molen ook weer te laten malen voor educatief en recreatief gebruik.

Zaterdagochtend 24 september verzamelen wij vanaf 09:30 uur in molen De Ster aan de Plaszoom 324 in Rotterdam (3062CL). De kosten voor deelname aan deze excursie bedragen € 25,- p.p. en dit is voor koffie/thee met koek, de lunch zoals hierna beschreven, de afsluitende consumptie en het "dankjewel" voor de gastgevende Zuid-Hollandse molenaars. De excursie is op eigen vervoer, in verband met de Brandersefeesten in Schiedam raden we aan om zoveel mogelijk te 'carpoolen', vanwege beschikbare parkeerplekken.

De lunch die ons wordt aangeboden bestaat uit twee broodjes per persoon (ham en/of kaas) met een drankje (water, sinaasappelsap of melk). Het verschuldigde bedrag kan op de 24ste september 's morgens tijdens de koffie op De Lelie bij Cornelis van Loon en Jos Kablau betaald worden.

Om deel te kunnen nemen aan deze excursie moet je jezelf **uiterlijk zo. 18 september om 23:30 a.s.** opgeven onder vermelding van je lidnummer bij Cornelis van Loon, per mail op: cvloon93@hotmail.com, of per Whatsapp op: 06-11825443. Een gedetailleerd tijdschema, met adressen van de molens en wat praktische informatie over bijv. parkeren volgen op ma. 19 september a.s. per mail aan de deelnemers. Bij het inschrijven gelden de volgende voorwaarden: maximaal aantal deelnemers is 60 personen. Bij meer opgaven dan de maximale 60 personen, schuiven introducees door naar de wachtlijst en als er dan nog te veel aanmeldingen zijn schuiven de niet-Gelderse leden door naar de wachtlijst. Bij het doorschuiven geldt altijd "wie als laatste zich aangemeld heeft, schuift als eerste door naar de wachtlijst". Oftewel: wees er snel bij en geef je zo snel mogelijk op, maar dus uiterlijk op zo. 18 september.

MOLENEXCURSIE NAAR KEMPEN-BROEKOP ZATERDAG 1 OKTOBER 2022

De Stichting Vrienden van de Gelderse Molen (verder: SVGM) organiseert dit najaar weer hun busexcursie, die door de corona maatregelen in Nederland en België in de afgelopen 2 jaar geen doorgang kon vinden. Deze excursie staat in eerste instantie open voor donateurs van de Stichting Vrienden van de Gelderse Molen, maar ook de leerling molenaars en molenaars van de afdeling Gelderland kunnen hier aan deelnemen. Dus mochten jullie hier aan deel willen nemen, geef je dan tijdig op, want ook bij deze excursie geldt: wie het eerst komt, het eerst maalt (zie einde artikel over het opgeven).

De molenexcursie van zaterdag **1 oktober** a.s. gaat dit keer naar de Nederlandse en Belgische provincie Limburg, waar we in de regio Kempen Broek door water en wind aangedreven

molens gaan bezoeken met verschillende functies en ook een molenmuseum.

Het bestuur van de Stichting Vrienden van de Gelderse Molen nodigt jullie dan ook van harte uit om samen met hen weer met de bus op pad te gaan in de regio Kempen-Broek!

De bus zal vertrekken vanaf het gemeentehuis Renkum en zal ons via de A50, A73 en A67 naar Roggel rijden waar we als eerste de wind- en motormaalderij Sint Petrus gaan bezoeken. Bij aankomst zullen we eerst een lekker bakje koffie of thee nuttigen met daarbij een stuk Limburgse vlaai. Na het nuttigen van ons natje en droogje zullen we de beltmolen bezoeken, die is gebouwd in 1900 door Jean Rutten. Zijn vader was niet gelukkig met dit

plan, maar stuurde hem in 1906 toch nog 1000 gulden om hem te ondersteunen. De gemeente kocht de molen in 1969.

In 1975 volgde restauratie en werd de molen omgedoopt in "Sint Petrus", naar de patroon van Roggel. Sinds 1983 kan de molen bij windstilte ook weer op een motor malen.

Van Roggel rijden we verder naar Nunhem waar we de Leumolen gaan bezoeken.

De Leumolen werd in 1461 voor het eerst in een oorkonde benoemd. Het molenhuis bestond toen nog uit een lemen vakwerkgebouw. In 1773 is de molen herbouwd in steen, gezien het muur-ankerjaartal. De molen was een korenmolen, maar bij de herbouw kwam er ook een oliemolen, aangedreven door hetzelfde rad. Staatsbosbeheer kocht de watermolen in 1956 en heeft de molen gerestaureerd. Het is een van de zes water-oliermolens in Nederland en de enige oliemolen in Limburg. De Leumolen wordt ook wel St. Ursula-molen genoemd. Een beeldje van de patrones staat in een nis boven de deur. De molen met omliggend beekdal kreeg in 2013 de titel: "Prachtplek van Nederland".

Vervolgens rijdt de bus ons naar Nederweert of beter naar het buurtschap Roeven, waar we een beltmolen bezoeken met dubbele functie. Want enerzijds is de molen Windlust een korenmolen met een koppel maalstenen en anderzijds een oliemolen met kantstenen, vuister en olieslagwerk. De windmolen werd in 1872 gesticht door Jacobus Bruekers uit Nederweert. De molen zou bijna een volle eeuw in eigendom bij telgen van de familie Bruekers blijven.

Dat deze molen er nog staat, is eigenlijk een wonder. In oktober 1944 werd de molen vrijwel verwoest toen Duitse stoottroepen de molen in brand staken. Niets leek er nog met deze molen te gebeuren, tot het restant eigendom werd van notaris Stassen uit Nederweert. Deze liet tussen 1979 en 1993 de molen voor eigen rekening restaureren. De gemeente Nederweert verwierf de molen in 2001. In het najaar van 2009 is men in deze molen begonnen met de reconstructie van het olieslagwerk op de begane grond, gebaseerd op wat bij opgravingen in de molen is gevonden. Dit in nauwe samenwerking tussen molenmakerij Adriens en enkele technische scholen in de regio. In de zomer van 2011 was dit werk maalvaardig.

Na het bezoek aan de Windlust rijden we over de grens naar België en zetten de excursie voort naar Sint-Huibrechts-Lille (voorheen Neerpelt en nu Pelt) waar we de Lilse Molen bezoeken. Deze molen werd gebouwd in 1820 als graan- en oliemolen en in 1908 verplaatst naar de huidige locatie, waar deze enkel nog als graanmolen werd gebruikt. In 1934 werd de molen van het Dekkerwielstelsel voorzien en na het afbreken van de binnenroede in 1969 kwam de molen tot stilstand. De molen werd aangekocht door de gemeente Neerpelt in 1997, waarna in 1999 met de restauratie begonnen werd. Op de Monumentendag in 2000 was de molen weer maalvaardig, want de molen heeft twee maalvaardige 17der steenkoppels en een maalvaardig 16der elektrisch aangedreven steenkoppel. Ook zijn hier nog geklonken roede te zien en dan niet

de bekende Potroeden, maar roeden van de Weerter scheepsbouw (26,70 m).

Na dit bezoek rijden we naar de Sevensmolen in dezelfde plaats Pelt, een staak- of standaardmolen met halfopen voet (half gesloten zoals wij het zeggen) met functie korenmolen en is gebouwd in 1745 te Helchteren. In 1853 kocht molenaar Gerard Sevens de molen en verplaatste deze naar Overpelt aan de Kloosterstraat/Windmolenstraat. In 1962 werd de molen door de gemeente aangekocht en in '64/'65 overgebracht naar het gemeentelijk wandelpark Heesakkerheide. Hij werd door molenmaker Hubert Adriaens uit Weert (NL) gerestaureerd. De vzw Levende Molens Noord-Limburg maakte de molen in 1988-'89 weer maalvaardig, er werden o.a. nieuwe, gelaste roeden gestoken (fabr. Derckx, 25 m. lang) en een steenkist werd vernieuwd. De vroegere geklinknagelde roeden liggen nu naast de molen op de grond. De molen

heeft één koppel blauwe stenen op de meelzolder en één koppel kunststenen op de steenzolder en is maalvaardig, maar de windvang wordt ernstig belemmerd door de vele bomen in de omgeving.

Onze laatste te bezoeken locatie van deze excursie ligt slechts enkele honderden meters van de Sevensmolen af en dat is het molenmuseum.

Na het bezoek aan de Sevensmolen en het molenmuseum vertrekken we weer huiswaarts en we verwachten zo rond 18:00 uur weer in Oosterbeek te zijn.

Zaterdagochtend 1 oktober 2022 vertrekken we om 09:00 uur bij het gemeentehuis van Renkum aan de Generaal Urquhartlaan 4, te Oosterbeek. Zorg dat je op

tijd bent!

De kosten voor deelname aan deze excursie bedragen € 40,- p.p. en hierin zitten de buskosten, entreegelden voor de molens en het museum, koffie/thee en Limburgse vlaai op wind- en motormaalterij Sint-Petrus en het lunchpakket wat jullie zullen ontvangen. Het lunchpakket bestaat uit: broodje kaas, broodje ham, krentenbol, fruit en flesje water.

Om deel te kunnen nemen aan de excursie moet je jezelf **uiterlijk 17 september opgeven bij petrovandoorne@kpnmail.nl** en moet het verschuldigde bedrag van € 40,- p.p. op de rekening **NL28ABNA0424958317 van het SVGM te Arnhem staan, onder vermelding van: excursie 2022.**

Zoals aan het begin van het artikel aangegeven is deze busexcursie in eerste instantie bedoeld voor de donateurs van de SVGM, dus geldt het volgende bij opgeven. Als we over de maximale aantal deelnemers van 50 gaan, hebben de donateurs voorrang en vervolgens kunnen tot de bus vol is onze leerling molenaars en molenaars me eventuele introducee deelnemen aan deze excursie.

Namens het Bestuur SVGM,
Petro van Doorne

GELDERSE MOLENDAG ZATERDAG 26 NOVEMBER 2022

Vanwege het 50-jarig bestaan van het Gilde zal elke afdeling daarvoor activiteiten organiseren. Samen met de Molenfederatie Gelderland willen we als afdeling Gelderland op zaterdag 26 november 2022 de eerste Gelderse molendag organiseren. We hopen dat op deze dag zoveel mogelijk molens hieraan mee gaan doen.

We denken nog na over verdere activiteiten om zoveel mogelijk aandacht te krijgen voor onze Gelderse molens. Als bestuur zorgen wij voor promotiemateriaal, zoals een vlag en posters. Ook roepen wij TV Gelderland op om extra aandacht te geven aan onze molens.

Als molenaar en molenbestuur krijg je alle vrijheid om de molen zoveel mogelijk positieve aandacht te geven. De bedoeling is om rondom een molen reuring creëren, met plaatselijke activiteiten rondom de molen (bijv. pannenkoeken bakken, met vlaggen draaien etc.). Maar denk ook aan creatieve uitspattingen, zoals het inschakelen van bijvoorbeeld regionale influencers, video's van draaiende, versierde molens op Social Media te verspreiden. Kortom, het is ontzettend belangrijk dat onze molens die aandacht krijgen die ze verdienen!

THEORIEAVONDEN

De theorieavonden worden na de zomervakantie, dus vanaf september, digitaal voortgezet. De komende theorieavonden gaan Eep Top en Petro van Doorne weer middels de bekende Zoom-software aan jullie presenteren.

• Wil je deelnemen aan de theorieavond van **woensdag 21 september** a.s., geef je dan uiterlijk **dinsdag 20 september** op bij Petro van Doorne, via: petrovandoorne@kpnmail.nl

Op woensdagavond ontvangen jullie rond 19:30 uur weer de uitnodiging voor de theorieavond. Het thema van deze avond is "Veiligheid".

Dan kunnen jullie weer op de link klikken en dan zal, als je ZOOM nog niet hebt, het programma ZOOM CLIENT FOR MEETINGS automatisch gedownload worden als je jezelf voor de eerste keer aanmeldt bij de ZOOM meeting.

Mocht je ZOOM nog niet op je PC hebben staan en wil je het van tevoren al installeren, dan kan dat via de site van Zoom, te weten: <https://zoom.us/download>

Hier dan het programma ZOOM CLIENT FOR MEETINGS downloaden en dan ben je voor a.s. woensdag klaar om de theorieavond te volgen.

We denken nog altijd verder na over fysieke bijeenkomsten, waaronder de theorieavond en praktijkcursussen? Heb je ideeën hierover, laat dit dan weten.

AANMELDEN VOOR EXAMENS

Sinds dit jaar wordt vier keer per jaar geëxamineerd, gedurende een proefperiode van twee jaar. Per 1 januari 2022 zijn er vier landelijke examenperiodes volgens dit schema:

Periode voor landelijk examen	Voorjaar	Zomer	Najaar	Winter
Opgave toelatingsexamen voor:	1 oktober	1 januari	1 april	1 juli
Toelatingsexamen	december	maart	juni	september
Opgave landelijk examen voor:	1 januari	1 april	1 juli	1 oktober
Landelijk examen	maart	juni	september	december

Zie het schema voor het aanmelden voor het toelatingsexamens en het landelijke examen. Dus voor 1 januari, 1 april, 1 juli of 1 oktober.

Aanmelden dient schriftelijk te gebeuren door middel van een verklaring van de instructeur. Deze kan op het voorblad maalboekje geschreven worden of als aparte brief bijgesloten worden. Bij de opgave dient het volledig ingevulde maalboekje, inclusief het voorblad opgestuurd te worden naar Henk van der Graaf, Venestraat 11, 7102 BZ Winterswijk.

Aanmelden kan men als men minimaal 1 jaar lid is van het Gilde van Vrijwillige Molenaars, minimaal 150 praktijkuren (voor windmolen) of 100 praktijkuren (voor watermolen) heeft (waarvan 30 op molens met een andere functie of type en andere instructeur) en men moet 18 jaar zijn op de eerste dag van de examenperiode en dat is 1 september 2022 voor de eerstkomende examens. Tevens moet men in het maalboekje afgetekend hebben dat men de valbeveiligingsinstructie gevolgd heeft (uiteraard niet voor Watermolen). Dit is een verplichte toelatingseis die vanuit het Gilde vastgesteld is voor het aanmelden voor de (toelatings)examens.

Voor het volgen van de valbeveiligingsinstructie als onderdeel van het komende toelatingsexamen, kun je je aanmelden bij Jos Betting. Jos is te bereiken per mail via het mailadres josbetting@ziggo.nl of per telefoon op het nummer 06-22908213.

TERUGBLIK TRAINING VALBEVEILIGING ZATERDAG 13 AUGUSTUS OP DE AGNETA IN RUURLO

Zaterdag 13 augustus heeft Jos Betting een training valbeveiliging gegeven op molen Agneta in Ruurlo. Op deze zeer warme zaterdagochtend verzamelden dertien molenaars zich, welke hartelijk werden ontvangen door molenaar en mede-instructeur Gerrit Denneboom. In de mooie presentatielokaal werden de deelnemers voorzien van koffie en koek, waarna iedereen in de zaagruimte beneden (in een wat koelere omgeving) de theoretische presentatie te bekijken. Tijdens deze presentatie is het goed te zien dat er veel discussie loskomt rondom het wel of niet toepassen van deze valbeveiliging. Na de lunch werd het dan ook tijd deze in praktijk uit te gaan voeren.

Daar het gevlucht in de zon stond, werd besloten deze in de schaduw te zetten. Met een groot aantal molenaars en Engels kruiwerk was dit een koud kunstje. Nadat de valtouwen uit het stormluik werden gehangen kon iedereen even de harnas aantrekken en zich met de Petzl ASAP aankoppelen aan het val touw. Er werd geoefend om het systeem te blokkeren en te deblokkeren van de ASAP, zodat men deze straks op hoogte ook kan blokkeren wanneer men aan het werk is in het gevlucht. Aan het einde van deze dag werd de training geëvalueerd gaf iedereen aan tevreden te zijn over deze training.

Het doet ook goed te horen dat molenaars nadien een valbeveiligingsset hebben aangeschaft om vervolgens veilig te kunnen werken. Al met al wordt deze training dus als zeer positief ervaren. Wij willen te kennen geven dat er in heel Gelderland valbeveiligingstrainers zijn wie men kan benaderen voor deze cursus. Ook heeft de afdeling Gelderland een vijftal sets die men voor eigen molenwerkzaamheden mag gebruiken. Zie voor informatie, www.vrijwilligemolenaars.nl afdeling Gelderland.

STORMEINDJES

Wilpermolen zoekt molenaars

Het bestuur van de Stichting Behoud Wilpermolen zoekt enthousiaste en ervaren molenaars om het team met drie overige molenaars te komen versterken op de Wilpermolen in Posterenk.

Posterenk is een klein Gelders dorp met pit in de Gemeente Voorst, gelegen tussen Apeldoorn en Deventer. Midden in het dorp staat de uit 1736 stammende Wilpermolen. Een van de oudste en grootste korenstellingmolens van Gelderland. Dit jaar wordt de Wilpermolen flink gerestaureerd. Dit betekent een nieuwe rietenkap, het totale schilderwerk en de molenstelling die wordt aangepakt. Het draai- en maalwerk is geheel in goede staat. Samen met het bestuur van de Stichting Behoud Wilpermolen zijn mooie plannen gemaakt en het huidige groepje molenaars kan versterking gebruiken om deze plannen te kunnen uitvoeren.

Heb je belangstelling? Neem dan contact op met Ewoud van Arkel, een van de molenaars om een eerste afspraak te maken (tel.: 06-53170798 of mail: vanarkel@prid.nl). Bekijk voor meer informatie de website: www.wilpermolen.nl

Watermolenaar gezocht Landgoed Quadenoord in Renkum

Recent is de watermolen op Landgoed Quadenoord in Renkum gerestaureerd. Wat deze molen nog mist, is een enthousiaste molenaar. Daarom zoekt John Smits (zie onderstaand) vrijwillig molenaars, die het leuk vinden om naast het maalwerk, ook passerend publiek te informeren over de geschiedenis van de watermolens in het Renkums Beekdal en over de watermolen in het bijzonder.

Iets voor jou of interesse, om minimaal een keer per maand de watermolen te bedienen? Neem dan contact op met John Smits (tel. 06-22827060) van Landgoed Quadenoord-Boschbeek B.V. in Renkum.

Weercursus

Vrijdagavond 30 september is er een weercursus op privé titel door "huismeteoroloog" David Henneveld. Tijdens deze cursus bij Weathernews te Soest kunt u ook eens kijken in de weerkamer, hoe ziet een meteorologische werkplek eruit? Natuurlijk onder begeleiding van koffie, thee en cake. Er is plaats voor 30 mensen, bij meer aanmeldingen wordt er nog een avondgeorganiseerd. Na de cursus krijgt u de presentatie digitaal toegestuurd met mijnmailadres voor vragen. Vanaf 20 mensen kan de cursus doorgang vinden.

De onderwerpen zijn:

- Najaar-depressies en passage van fronten en buien rond de molen
- Vertalen weerkaart naar praktijk voor de molen

De avond begint om 19.30 uur en duurt tot 22.00 uur. De kosten zijn 30 euro per persoon, te voldoen aan David. Opgeven kan via het volgende mailadres: d.henneveld@casema.nl. De locatie van Weathernews is Weteringpad 2 (3762 EN) in Soest.

Valbeveiliging

- Wil je voor de molen een van de valbeveiligingssets van de afdeling lenen, neem dan contact op met een van de volgende molenaars bij jullie in de buurt:
 - Harderwijk: Joop Kruizinga, JHKruizinga@hetnet.nl of 06-51538738
 - Warnsveld: Dirk-Jan Abelskamp, dirk-jan.abelskamp@hetnet.nl of 0575-519302
 - Harreveld: Jos Betting, josbetting@ziggo.nl of 06-22908213
 - Afferden: Rob Duinkerken, rob.duinkerken@gmail.com of 06-24152862
 - Tiel: Petro van Doorne, petrovandoorne@kpnmail.nl of 06-19195460
- De valbeveiligingssets zijn er voor onze veiligheid bij het werken op hoogte in het gevlucht van onze molens, dus maak er gebruik van!
- Voor het keuren van uw valbeveiligingsset kunt u contact opnemen met Rob Duinkerken rob.duinkerken@gmail.com of 06-24152862.

Bezetting molens

- Geef aan Jos Betting door op welke molen je draait als (leerling) molenaar, want wij hebben het overzicht van "op welke molen wordt door welke molenaars gedraaid" nog niet compleet. Daarom langs deze weg een blijvend verzoek om door te geven op welke molen jullie draaien. Jos is te bereiken per mail via het mailadres josbetting@ziggo.nl of 06- 22908213.

Contactgegevens, veiligheidscoaches en redactie

- Adres, telefoonnummer of e-mailadres gewijzigd? Je kunt dan zelf je eigen gegevens aanpassen op de website van het GVM. Ga hiervoor naar [Mijn GVM](#) door op de website in te loggen. Voor het verzenden van Bonkelaars gebruiken wij de e-mailadressen op de site, dus het is belangrijk dat deze kloppen. Als je je nieuwe e-mailadres bij het inloggen wilt gaan gebruiken als gebruikersnaam, dan moet je even een mailtje sturen naar ledenadministratie@vrijwilligemolenaars.nl. Ook als het zelf aanpassen van gegevens niet lukt, kun je een mailtje naar dat adres sturen.
- De veiligheidscoaches van onze afdeling zijn:
 - Rob Duinkerken rob.duinkerken@gmail.com 06-24152862
 - Bartjan Kaptein b.kaptein.6@kpnmail.nl 06-40200978
- Suggesties en mededelingen voor de volgende Bonkelaar graag voor 15 oktober bij ons indienen.

Redactie adres:

- Cornelis van Loon cvloon93@hotmail.com
- Henk van der Graaf h.vandergraaf@kpnmail.nl

Agenda

11/12 september	Open Monumentendagen
17 september	Sluitingsdatum opgeven excursie SGVM 1 oktober naar Kempen-Broek
18 september	Sluitingsdatum opgeven najaarsexcursie 24 september naar Rotterdam/Schiedam
21 september*	Theorie-avond via Zoom, onderwerp Veiligheid
24 september	Najaarsexcursie Gilde-afdeling Gelderland naar Rotterdam/Schiedam
30 september	Cursusavond over het weer door David Henneveld in Soest

1 oktober	Sluitingsdatum opgave (toelatings)examen
1 oktober	Molenexcursie SVGM naar Kempen-Broek
19 oktober*	Theorie-avond via Zoom, onderwerp Het Weer
26 november	Gelderse Molendag

* = aanvang avonden 19:30 uur